

Številka: 4020-1/2019-39

Datum: 18. 12. 2019

VSEM JAVNIM DRUŽBAM

ZADEVA: OKROŽNICA JAVNIM DRUŽBAM

Spoštovani!

Pred koncem leta 2019 vam Agencija v okviru te okrožnice zbirno posreduje po njeni oceni pomembnejše informacije, ki zadevajo poročanje javnih družb, med katere sodite tudi vi. Prosim vas, da se z njimi seznanite ter jih v čim večji možni meri upoštevate pri vaših nadaljnjih aktivnostih na tem področju. Priporočamo vam še, da si okrožnico v elektronski verziji preberete tudi na uradni spletni strani Agencije, kjer boste enostavneje dostopali do elektronskih virov, na katere se v njej izdatno sklicujemo.

A. ZAKONODAJNO PODROČJE

i. ZTFI – 1A

V Uradnem listu RS, št. 66/19 z dne 5. 11. 2019 je bil objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o trgu finančnih instrumentov (ZTFI-1A)¹. ZTFI – 1A je v pomembnem delu posegel v 2. poglavje ZTFI – 1² o ponudbah vrednostnih papirjev javnosti, in sicer predvsem na način, da so bile iz omenjenega poglavja zakona izključene številne določbe, to pa iz razloga, ker isto področje od dne 21. 7. 2019 dalje neposredno ureja Uredba (EU) 2017/1129 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o prospektu, ki se objavi ob ponudbi vrednostnih papirjev javnosti ali njihovi uvrstitvi v trgovanje na reguliranem trgu, in razveljavitvi Direktive 2003/71/ES (UL L št. 168 z dne 30. 6. 2017, str. 12; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2017/1129)³.

Da bi vam Agencija podrobneje pojasnjevala spremembe, ki jih je prinesla zgoraj omenjena uredba, presega namen te okrožnice. Pač pa na tem mestu napovedujemo publikacijo, ki bo na uradnih spletnih straneh Agencije objavljena predvidoma v januarju 2020 in bo temeljito podajala pojasnila glede področja ponudb vrednostnih papirjev javnosti.

¹ <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2019-01-2924/zakon-o-spremembah-in-dopolnitvah-zakona-o-trgu-financnih-instrumentov-ztfi-1a>

² <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7888>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017R1129&from=sl>

V naslednjih točkah ii. – iv. (sklopa A) te okrožnice Agencija zgolj informativno navaja še “nove” evropske predpise, ki zadevajo področje ponudb vrednostnih papirjev javnosti in za katere velja, da se s tem v zvezi uporabljajo neposredno.

ii. DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2019/980⁴

Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/980 z dne 14. marca 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2017/1129 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z obliko, vsebino, pregledom in potrditvijo prospekta, ki se objavi ob ponudbi vrednostnih papirjev javnosti ali njihovi uvrstitvi v trgovanje na reguliranem trgu, in razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 809/2004 je bila v Uradnem listu Evropske unije objavljena dne 21. 6. 2019. Predmetna uredba se uporablja od dne 21. 7. 2019 dalje.

iii. DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2019/979⁵

Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/979 z dne 14. 3. 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2017/1129 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi o ključnih finančnih informacijah v povzetku prospekta, objavi in razvrstitvi prospektov, oglasih za vrednostne papirje, dodatkih k prospektu in portalu za uradno obveščanje ter o razveljavitvi Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 382/2014 in Delegirane uredbe Komisije (EU) 2016/301 je bila v Uradnem listu Evropske unije objavljena dne 21. 6. 2019, uporablja pa se od dne 21. 7. 2019 dalje.

Po podatkih s katerimi razpolaga Agencija, naj bi bil pred koncem leta 2019 objavljen tudi že popravek gornje uredbe.

iv. SMERNICE O DEJAVNIKIH TVEGANJA V SKLADU Z UREDBO O PROSPEKTU⁶

Na podlagi četrtega odstavka 16. člena Uredbe 2017/1129 je ESMA⁷ pripravila smernice za pomoč pristojnim organom pri njihovem pregledu specifičnosti in pomembnosti dejavnikov tveganja ter predstavitve dejavnikov tveganja po kategorijah glede na njihovo naravo. Kot to izhaja iz samih smernic, so te primarno sicer namenjene pristojnim organom, zaradi pospešitve postopka odobritve prospektov pa bi bilo primerno, da bi jih pri pripravi le teh upoštevale tudi osebe, odgovorne za pripravo prospekta.

Ker javne družbe morda razmišljate o uvrstitvi “novih ali dodatnih” vrednostnih papirjev v trgovanje na organiziranem trgu, ter ob dejstvu, da smo vas na novo zakonodajo s področja ponudb vrednostnih papirjev javnosti v preteklosti že opozarjali, vas v tem razdelku napotujemo tudi na predmetne smernice.

Dodaja se še, da je bil dne 15. 11. 2019 v Uradnem listu RS št. 68/2019 objavljen Sklep o uporabi Smernic o dejavnikih tveganja v skladu z Uredbo o prospektu⁸, ki je določil, da se omenjene smernice uporabljajo tudi v Republiki Sloveniji. Smernice se uporabljajo od dne 7. 11. 2019 dalje.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0980&from=SL>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0979&from=HR>

⁶ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma31-62-1293_guidelines_on_risk_factors_under_the_prospectus_regulation_sl.pdf

⁷ European Securities and Markets Authority –ESMA, je evropsko združenje nadzornikov trga vrednostnih papirjev

⁸ <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2019-01-3004/sklep-o-uporabi-smernic-o-dejavnikih-tveganja-v-skladu-z-uredbo-o-prospektu>

v. PODZAKONSKI AKTI IZDANI NA PODLAGI 3. POGlavJA ZTFI – 1

Agencija je v letošnjem letu na podlagi določbe 556. člena ZTFI – 1 (povezano s področjem poročanja javnih družb) sprejela 6 podzakonskih aktov potrebnih za izvajanje ZTFI – 1, ki je bil kot "prenovljen" zakon s področja trga finančnih instrumentov objavljen v Uradnem listu RS št. 77 dne 30. 11. 2018 in se uporablja od dne 15. 12. 2018.

V nadaljevanju Agencija našteva nove podzakonske akte, ki pa po vsebini predstavljajo predvsem uskladitev z ZTFI – 1 in vsebinsko gledano niso vnesle izrazitejših novosti:

1. Sklep o podrobnejših pravilih obveščanja o izboru matične države članice glede obveznosti razkrivanja nadzorovanih informacij (Uradni list RS, št. 30/19)
2. Sklep o informacijah o pomembnih deležih (Uradni list RS, št. 30/19)
3. Sklep o uresničevanju pravic imetnikov vrednostnih papirjev, ki so uvrščeni v trgovanje na organiziranem trgu (Uradni list RS, št. 30/19)
4. Sklep o predložitvi in dostopu do nadzorovanih informacij (Uradni list RS, št. 30/19),
5. Sklep o posebnih pravilih za izpolnjevanje obveznosti razkrivanja nadzorovanih informacij za osebe tretjih držav (Uradni list RS, št. 30/19)
6. Sklep o izpolnjevanju obveznosti razkrivanja nadzorovanih informacij (Uradni list RS, 30/19)

vi. TARIFA O TAKSAH IN NADOMESTILIH AGENCIJE

V Uradnem listu RS, št. 75⁹ je bila dne 12. 12. 2019 objavljena Tarifa o taksah in nadomestilih Agencije (v nadaljevanju Tarifa). Tarifa bo stopila v veljavo dne 27. 12. 2019. Vrednost točke se v novi Tarifi glede na prej veljavno ne spreminja in torej ostaja 4,20 eura. Spreminja pa se višina taks po nekaterih tarifnih številkah, med drugim tudi pri tisti, ki zadeva **letno nadomestilo za nadzor javnih družb**. Javne družbe ste do sedaj plačevale enotno tarifo, kar se bo po novem spremenilo. Vse javne družbe boste plačevale minimalen znesek tarife v višini 600 točk, znesek pa se bo lahko povečal, in sicer v odvisnosti od tega, ali gre za izdajatelja delnic s katerimi se trguje na organiziranem trgu¹⁰, ali je izdajatelj zavezan k izdelavi konsolidiranega letnega poročila, del tarife pa bo vezan na tržno kapitalizacijo družbe. Zgornja meja letnega nadomestila (kapica) bo znašala 2.250 točk.

Javne družbe s katerih delnicami se trguje na organiziranem trgu, zaradi česar sezanje uporablja tudi Zakon o prevzemih (Uradni list RS, št. 79/06, 67/07 – ZTFI, 1/08, 68/08, 35/11 – ORZPre75, 105/11 – odločba US, 10/12, 38/12, 56/13, 63/13 – ZS-K, 25/14 in 75/15) – gre torej za t. i. ciljne družbe po omenjenem predpisu, bodo letno nadomestilo plačevale tudi za nadzor po omenjenem zakonu, in sicer bo ta odmerjen v višini 240 točk.

Agencija pojasnjuje, da so se razmere od pričetka uporabe Tarife o taksah in nadomestilih iz leta 2008, ki jo je gornja Tarifa razveljavila, na slovenskem organiziranem trgu bistveno spremenile. Tako kot se povečujejo zahteve po razkritjih do izdajateljev, se povečujejo tudi zahteve po nadzornih aktivnostih Agencije. Te morajo slediti nadzorniški konvergenci, ki se zahteva v prostoru Evropske unije, in sicer predvsem s ciljem preprečevanja nadzorniške arbitraže, hkrati pa seveda predvsem s ciljem zagotavljanja boljših pogojev za organizirano trgovanje, ki je primarno pogojeno z ustreznim zagotavljanjem informacij za investitorje. Zadevnemu je moral zaradi dvigovanja stroškov, ki s tem v zvezi nastajajo tudi Agenciji, posledično neobhodno slediti tudi dvig Tarife v delu, ki zadeva letno nadomestilo za nadzor Agencije. Naj s tem v zvezi še pojasnimo, da se Agencija spremembe ni lotila "pavšalno", pač

⁹ <https://www.uradni-list.si/pdf/2019/Ur/u2019075.pdf> (gl. strani od 482 do 552)

¹⁰ V kolikor ima izdajatelj (javna družba) v trgovanje na organiziranem trgu uvrščene zgolj obveznice bo letno nadomestilo znašalo 600 točk brez pribitkov.

pa je iz modelov, ki jih z enakim namenom zaračunavanja letnega nadomestila za nadzor javnim družbam uporabljajo preostali evropski nadzorniki, uporabila izkušnje, ki najbolje odražajo nadzorne aktivnosti glede na vrsto izdajatelja.

Agencija se zaveda, da javnim družbam vsakršno povišanje stroškov povezanim z organiziranim trgovanjem predstavlja dodatno breme. Tudi zaradi zavedanja navedenega si Agencija v čim večji meri prizadeva, da bi javnim družbam po svojih najboljših močeh "vračala", in sicer v obliki čim večje podpore, ki jo predstavljajo okrožnice kot je predmetna, dostopnost do strokovnih kadrov Agencije, ki se ukvarjajo s predmetnim področjem, ter v obliki izobraževanj, ki jih bo po potrebi izvajala tudi v prihodnje.

vii. SPREMEMBE ZAKONA O GOSPODARSKIH DRUŽBAH¹¹

Kot vam je poznano je v pripravi predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD – 1K), ki bo v veliki meri posegel tudi na področje delovanja javnih družb. Zakon naj bi v slovenski pravni red prenesel določbe Direktive o dolgoročnem sodelovanju delničarjev pri upravljanju¹² (v nadaljevanju SRD II).

Zadnja finančna kriza je pokazala, da so delničarji v številnih primerih nekritično podpirali prevzemanje pretiranih kratkoročnih tveganj vodstev javnih družb, hkrati pa so bili pretirano osredotočeni v doseganje kratkoročnih donosov, kar je prispevalo k neoptimalnemu upravljanju in uspešnosti družb. Zadevnemu je sledila priprava **Akcijskega načrta: evropsko pravo družb in upravljanje podjetij – sodoben pravni okvir za boljše sodelovanje delničarjev in trajnostna podjetja** s katerim je Evropska komisija napovedala številne ukrepe na področju upravljanja podjetij, in sicer zlasti za spodbujanje dolgoročnega sodelovanja delničarjev ter za povečevanje preglednosti med družbami in vlagatelji.

Če izpostavimo zgolj nekaj¹³ bistvenih področij, ki so predmet urejanja omenjene direktive, velja omeniti določila, ki bodo:

- družbam omogočala identifikacijo svojih delničarjev (po celotni verigi lastništev): delnice družb, ki kotirajo na organiziranem trgu, so pogosto v posrednem imetništvu zapletenih verig subjektov, zato s težavo pridemo do njenih končnih lastnikov, kar otežuje uveljavljanje pravic delničarjev, hkrati pa povzroča ovire tudi družbam, ki pogosto ne morejo identificirati svojih delničarjev. Prenos direktive v nacionalne zakonodaje bo zagotovil, da bodo posredniki družbi na njeno zahtevo morali predložiti informacije o identiteti delničarja.
- prispevala k učinkovitejšemu posredovanju informacij ter olajševanju uveljavljanja pravic delničarjev: identifikacija delničarjev je bistvena za spodbujanje njihovih pravic kakor tudi za spodbujanje komuniciranja med delničarji in družbo. Prenos direktive bo moral zagotoviti mehanizme (posledica česar bo večja dostopnost določenih informacij), ki bodo zagotavljale možnost izvajanja komunikacije z delničarji.
- povezano s pomembno vlogo institucionalnih vlagateljev in upravljalcev premoženja zagotavljala ustrezna razkritja: govora je o njihovih naložbenih strategijah, politikah sodelovanja in njenega izvajanja (vključno z razkritji potencialnih nasprotij interesov) idr.
- zadevala oblikovanje politike prejemkov organov vodenja in nadzora družbe: delničarji morajo imeti pravico, da glasujejo o politiki prejemkov, ki mora prispevati k poslovnim

¹¹ Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17 in 22/19 – ZPosS), v nadaljevanju ZGD – 1

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017L0828&from=SL> Države članice naj bi direktivo v nacionalno zakonodajo prenesle do 10. junija 2019.

¹³ Poudarja se, da tekst ne povzema vseh prihajajočih zakonodajnih sprememb, pač pa bralcu zgolj za prvi vtis predstavlja nekaj primerov novosti s področja sodelovanja delničarjev s podjetji, v katera ti vlagajo svoja sredstva.

strategiji, dolgoročnim interesom in vzdržnosti družbe, ob tem pa mora veljati tudi, da je politika prejemkov po glasovanju na skupščini delničarjev nemudoma razkrita javnosti. Za doseganje cilja, da je izvajanje politike prejemkov skladno z navedeno politiko, bi moralo biti delničarjem omogočeno glasovanje o poročilu o prejemkih družbe.

- zadevala preglednost ter odobritev poslov s povezanimi strankami: ker posli s povezanimi strankami lahko predstavljajo prostor za oškodovanje premoženja družbe (s tem pa premoženja delničarjev) se zahteva, da so bistveni posli s povezanimi strankami predloženi v odobritev delničarjem ali upravnemu ali nadzornemu organu, s čimer se prepreči, da bi oseba izkoristila svoj položaj.
- idr.

Agencija v tem trenutku ne razpolaga s podatkom o tem, kdaj naj bi bil zakon sprejet oz. kdaj bo ta stopil v veljavo. Glede na to, da Republika Slovenija z implementacijo predpisa že zamuja ter ob dejstvu, da so Agenciji poznana prizadevanja pristojnega ministrstva, da se predpis v čim krajšem času prek zakonodajnega postopka uskladi, je tudi njegov sprejem mogoč v relativno kratkem času. Predlagamo, da ste na objavo novele ZGD-1K pozorni, saj prinaša številne novosti, ki vas bodo zadevale.

B. SKUPNE NADZORNIŠKE PRIORITETE (ESMA)

ESMA je konec oktobra objavila skupne nadzorniške prioritete za pregled letnih poročil za poslovno leto 2019 ([European common enforcement priorities for 2019 annual financial reports](#); v nadaljevanju ECEP 2019) oziroma s tem povezanih računovodskih izkazov, pripravljenih v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljevanju MSRP). Agencija bo zato letna poročila javnih družb, katerih vrednostni papirji so uvrščeni na organiziran trg, za leto 2019 preverjala tudi v skladu s predmetnimi prioritetami oziroma bo posebno pozornost posvetila naslednjim področjem:

1. posebna vprašanja povezana z uporabo standarda MSRP 16 (Najemi);
2. nadaljnje spremljanje posebnih vprašanj povezanih z uporabo standarda MSRP 9 (Finančni instrumenti) za kreditne institucije in standarda MSRP 15 (Prihodki iz pogodb s kupci) za zasebne izdajatelje;
3. posebna vprašanja povezana z uporabo standarda MRS 12 (Davek iz dobička) – vključno z uporabo pojasnila OPMSRP 23 (Negotovost glede obravnave davka iz dobička)

Izbor gornjih prioritet temelji na znatnih spremembah, ki jih prinašajo ali so jih že prinesli omenjeni standardi. Ob tem ESMA poudarja pomen natančnosti razkritij izdajateljev v računovodskih izkazih ter pomen informativnih opisov in pojasnil izdajateljev, ki morajo biti primerni za razumevanje finančne uspešnosti in položaja izdajatelja.

Enako kot lani, ESMA tudi letos v okviru zgoraj omenjenega dokumenta izpostavlja posebne zahteve glede poročanja izven računovodskih poročil v sklopu letnih poročil za leto 2019, in sicer:

1. razkrivanje nefinančnih informacij v zvezi z okoljskimi in klimatskimi spremembami, ključnimi kazalniki uspešnosti, uporabo okvirov poročanja in dobavnih verig;
2. posebna vprašanja povezana z uporabo [Smernic - Alternativna merila uspešnosti poslovanja](#)¹⁴ v zvezi s spremenjenimi ali dodanimi merili zaradi uporabe novih računovodskih standardov.

¹⁴ V nadaljevanju tudi Smernice APM

Agencija v tem delu poudarja, da bo v letnih poročilih javnih družb za leto 2019 tudi gornjim področjem posvetila posebno pozornost. ESMA poudarja tudi pomembnost razkritij povezanih z vplivom izstopa Združenega Kraljestva iz Evropske Unije, pri čemer izdajateljem priporoča, naj spremljajo vpliv, ki ga imajo s tem povezana pogajanja na njihovo poslovanje.

V nadaljevanju povzemamo informacije glede nadzorniških prioritet v zvezi z MSRP:

1. Posebna vprašanja povezana z uporabo MSRP 16

2019 je prvo leto v katerem je uporaba MSRP 16 obvezna za vsa podjetja. ESMA priporoča izdajateljem, da spremljajo objave Odbora za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP) v zvezi z MSRP 16.

Vprašanja, ki jih ESMA v povezavi z MSRP 16 posebej izpostavlja, so naslednja:

Trajanje najema

ESMA se zaveda, da je določitev trajanja najema eden od vidikov, ki zahteva uporabo presoje, zlasti kadar pogodba o najemu ne vključuje posebnih določil v zvezi s prekinitvijo, odpovedjo ali obnovo najema. V zvezi s tem ESMA napotuje tudi na nedaven nameravani sklep¹⁵ OPMSRP v zvezi s trajanjem najema in povezavo med trajanjem najema in dobo amortiziranja neodstranljivih vlaganj v sredstva v najemu.

Od izdajateljev se pričakuje, da bodo zagotovili ustrezen obseg in vsebino razkritij glede uporabljenih presoj v zvezi z določitvijo trajanja najema, da bi zadostili zahtevam po razkritjih iz MSRP 16 in zahtevam členov 122 in 125 MRS 1 (Predstavljanje računovodskih izkazov).

Diskontna mera

Najemnik izmeri obveznost iz najema po sedanji vrednosti najemnin z uporabo obrestne mere sprejete pri najemu. Če navedene obrestne mere ni mogoče takoj ugotoviti, najemnik uporabi najemnikovo predpostavljeno obrestno mero za izposojanje, ki je obrestna mera, ki bi jo moral najemnik plačati, da bi za podobno dolgo obdobje in na podlagi podobnega jamstva v podobnem gospodarskem okolju pridobil sredstvo podobne vrednosti kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe. ESMA napotuje tudi na nedaven sklep¹⁶ OPMSRP v zvezi s tem vprašanjem.

Predstavljanje in razkritje

Najemniki v pojasnilih razkrijejo informacije, ki skupaj z informacijami iz izkaza finančnega položaja, izkaza poslovnega izida in izkaza denarnih tokov zagotavljajo podlago, na kateri lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo učinek najemov na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove najemnika (51. člen MSRP 16), tako da razkrijejo kvalitativne in kvantitativne informacije (59. člen MSRP 16) o svojih najemih (naravo najemov in glavne značilnosti) in pomembne presoje in predpostavke pri uporabi določil MSRP 16 (122.-126. členi MRS1). Presoje med drugim vključujejo merjenje obveznosti iz najema (trajanje najema, obrestna mera) ter oceno ali gre pri pogodbi za najemno pogodbo oziroma ali pogodba vsebuje najem.

Opozarja se tudi na zahtevana razkritja v zvezi s predmeti najema majhne vrednosti, kratkoročnimi najemi in knjigovodsko vrednostjo sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe,

¹⁵ <https://www.ifrs.org/news-and-events/updates/ifric-updates/june-2019/#4>

¹⁶ <https://www.ifrs.org/news-and-events/updates/ifric-updates/september-2019/#7>

po vrstah sredstva, ki je predmet najema (53. člen MSRP 16) ter na razkritja v zvezi s transakcijami prodaje s povratnim najemom (B52. člen MSRP 16).

MSRP 16 zahteva spremembe v predstavitvi v izkazu finančnega položaja in več razkritih informacij v pojasnilih:

- najemnik sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, in obveznosti iz najema v izkazu finančnega položaja prikaže ločeno od drugih sredstev ali jih v pojasnilih razkrije ločeno (47. člen MSRP 16);
- najemnik stroške obresti za obveznost iz najema (kot del stroškov financiranja) prikaže ločeno od stroškov amortizacije za sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe (49. člen MSRP 16);
- najemnik v izkazu denarnih tokov razvrsti denarna plačila za tisti del obveznosti iz najema, ki predstavlja glavnico, med dejavnosti financiranja (50. člen MSRP 16);
- najemnik razvrsti denarna plačila za kratkoročne najemnine, plačila najemnine za sredstva majhne vrednosti in spremenljive najemnine, ki niso bile zajeta v merjenju obveznosti iz najema, med poslovne dejavnosti (50. člen MSRP 16).

V zvezi z denarnimi plačili za tisti del obveznosti iz najema, ki predstavlja obresti, se poziva k ustreznem razkritju računovodske usmeritve obravnave.

Oslabitev sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe

Najemnik za ugotavljanje, ali je sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, oslabiljeno, in za obravnavanje ugotovljene oslabilte sredstev uporablja določbe MRS 36 (Oslabitev sredstev).

Prehod

V povezavi s preходом izdajatelj razkrije ali so standard uporabili za nazaj za vsako predstavljeno predhodno poročevalsko obdobje ali pa so ga uporabili za nazaj s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega standarda, pripoznanim na datum začetka uporabe v skladu s C7.–C13. členom MSRP 16 ter razkrije katere praktične rešitve, navedene v C10 členu MSRP 16, so bile uporabljene.

ESMA opominja izdajatelje, da se sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe pripoznano na dan prehoda za najeme, ki so bili pred tem obravnavani kot operativni najemi v skladu z MRS 17, lahko razlikuje od pripoznane obveznosti iz najema v skladu s uporabo C5 (b) člena MSRP 16.

Če izdajatelj uporabi možnost iz C5 (b) člena MSRP 16, je potrebno razkriti informacije v skladu z zahtevami C12 členom MSRP 16 o najemnikovi predpostavljeni obrestni meri za izposojanje pri merjenju obveznosti iz najema in pojasniti morebitno razliko med obvezami za poslovni najem razkrite v skladu s MRS 17 in obveznostmi iz najema pripoznane v skladu s MSRP 16.

2. Nadaljnje spremljanje posebnih vprašanj povezanih z uporabo standardov MSRP 9 in MSRP 15

Pričakovanja organa EMSA v zvezi z uporabo standardov MSRP 9 in MSRP 15, kot so bila vključena v [skupne nadzorniške prioritete za pregled letnih poročil za poslovno leto 2018¹⁷](#) ostajajo v veljavi. Agencija bo še vedno osredotočena na uporabo teh standardov in na ustreznost razkritij. Navedeno še posebej velja v primeru kreditnih institucij (MSRP 9) in v primeru izpostavljenih sektorjih zasebnih izdajateljev (MSRP 15).

¹⁷ European common enforcement priorities (v nadaljevanju ECEP)

Posebna vprašanja povezana z uporabo MSRP 9 v primeru kreditnih institucij so povezana z (za več informacij v zvezi z vsako spodaj navedeno postavko glej 4.-6. stran [ECEP 2019](#)):

- ugotavljanjem pričakovanih kreditnih izgub (v nadaljevanju ECL) in v prihodnost usmerjenimi informacijami;
- znatnim povečanjem kreditnega tveganja (SICR);
- preglednostjo v zvezi z ECL popravkom;
- razkritjem glede ECL v zvezi z razčlenjevanjem razkritij;
- razkritjem glede ECL v zvezi s kvalitativnimi in kvantitativnimi razkritji;
- razkritjem glede ECL v zvezi z analizo občutljivosti.

Posebna vprašanja povezana z uporabo MSRP 15 v primeru zasebnih izdajateljev so povezana z (za več informacij v zvezi z vsako spodaj navedeno postavko glej 6.-7. stran [ECEP 2019](#)):

- razkrivanjem računovodskih usmeritev glede pripoznavanja prihodkov;
- razkrivanjem pomembnih presoj in ocen;
- razčlenjevanjem prihodkov;
- saldi sredstev iz pogodb in obveznosti iz pogodb, ki izhajajo iz pogodb s kupci;
- morebitnim vplivom presoj OPMSRP¹⁸, povezanih z MSRP 15.

3. Posebna vprašanja povezana z uporabo standarda MRS 12

3.1 Odložene terjatve za davek iz prenesenih neizrabljenih davčnih izgub

ESMA opozarja na nedavno objavljeno [javno obvestilo](#), v katerem se postavlja pričakovanja v zvezi uporabo zahtev standarda MRS 12 glede pripoznavanja, merjenja in razkrivanja odloženih terjatev za davek iz prenesenih neizrabljenih davčnih izgub.

To javno obvestilo naslavlja dvoje področij, katera nadzorniki pogosto nadzirajo:

1. verjetnost, da bodo v prihodnosti na razpolago obdavčljivi dobički, v breme katerih bo mogoče uporabiti neizrabljene davčne izgube in neizrabljene davčne dobropise (34. člen MRS 12), ocenjevano iz vidika kriterijev določenih v 36. členu MRS 12;
2. obstajajo »prepričljivi drugi dokazi«, da bo na razpolago dovolj obdavčljivega dobička za kritje neizrabljenih davčnih izgub ali neizrabljenih davčnih dobropisov (35. člen MRS 12) v primeru, ko je imel izdajatelj pred kratkim izgube.

Ocenjevanje verjetnosti, da bodo v prihodnosti na razpolago obdavčljivi dobički (8.-15. odstavek [javnega obvestila ESMA](#))

ESMA tako med drugim meni, da je potrebno načelo verjetnosti razumeti na enak način kot v drugih standardih in mora temeljiti na kriteriju »bolj verjetno kot ne« (tj. > 50 odstotkov). Posledično bi morali izdajatelji pri ocenjevanju verjetnih prihodnjih razpoložljivih obdavčljivih dobičkov upoštevati vse razpoložljive dokaze, tako negativne kot pozitivne (ESMA v omenjenem dokumentu navaja tudi neizčrpen seznam tako negativnih kot pozitivnih dokazov, ki bi jih izdajatelji morali upoštevati pri presojanju). Izdajatelji bi morali presoditi ali zadostni pozitivni dokazi prevladajo obstoječe negativne dokaze in je tako zadoščeno kriteriju > 50%. ESMA zato izpostavlja sledeče:

- na splošno velja, da daljša kot so obdobja ocenjevanja oziroma napovedovanja, manj zanesljiva so - glede na to mora biti njihova teža ustrezno ocenjena;
- obstoj neizrabljenih davčnih izgub je močan dokaz, da prihodnji obdavčljivi dobiček morda ni na razpolago (35. člen MRS 12);

¹⁸ <https://www.ifrs.org/supporting-implementation/supporting-materials-by-ifrs-standard/ifrs-15/#agenda>

- napovedi in načrti morajo biti razumni, realni in dosegljivi v vseh primerih;
- če je imel izdajatelj pred kratkim izgube in nima na razpolago dovolj obdavčljivih začasnih razlik, morajo napovedi in načrti zagotoviti prepričljive (druge) dokaze, da bi lahko pripoznali odložene terjatve za davke.

ESMA navaja neizčrpen okvirni seznam pozitivnih dokazov, ki lahko dokazujejo trditev, da je bolj verjetno kot ne, da bodo v prihodnosti na razpolago obdavčljivi dobički (navajamo le nekatere dokaze iz seznama):

- izgube so se pojavile zaradi določljivih enkratnih neponovljivih dogodkov;
- prestrukturiranje ali odstranitev, ki očitno odpravlja vzrok za pojav izgube;
- novi patenti;
- prepričljive strategije davčnega načrtovanja ...

Nasprotno pa sledeči primeri negativnega dokazovanja lahko nakazujejo, da ni verjetno, da bodo v prihodnosti na razpolago obdavčljivi dobički (navajamo le nekatere dokaze iz seznama):

- izdajatelj je imel pred kratkim davčne izgube;
- zgodovina pomembnih odmikov dejanskih rezultatov glede na poslovne načrte;
- izgube večjih kupcev in/ali pomembnih pogodb;
- izgube se nanašajo na osnovno dejavnost izdajatelja in se zato lahko ponovno pojavijo v prihodnosti ...

Ocenjevanje ali »prepričljivi drugi dokazi« potrjujejo, da bo na razpolago dovolj obdavčljivega dobička (16.-22. odstavek [javnega obvestila](#) ESMA)

ESMA pričakuje, da so prepričljivi drugi dokazi objektivno preverljivi. Tako je na primer zgodovina nedavnih izgub objektivno preverljiv negativen dokaz glede razpoložljivosti obdavčljivega dobička. Ker napoved bodočih obdavčljivih dobičkov zahteva pomembne presoje, ESMA meni, da več kot obstaja negativnih dokazov, manj zanesljivosti je potrebno prisoditi projekcijam prihodnjega obdavčljivega dobička.

ESMA pričakuje, da pri napovedovanju razpoložljivega obdavčljivega dobička izdajatelji ne bodo predvidevali oziroma obravnavali bodočih dogodkov, katerih ne morejo obvladovati in/ali so visoko negotovi.

Razkrivanje

V skladu z zahtevami 82.-82A. členov MRS 12 in 122., 125. ter 129. členov MRS 1 bi morali izdajatelji presoditi razkritje naslednjih vsebin:

- navedbo obdavčljive enote, lokacijo in relevantne davčne predpise;
- navedbo obravnavanih dokazov (negativnih in pozitivnih);
- obdobje v katerem se pričakuje izraba odloženih terjatev za davke;
- uporabljene ključne presoje pri pripoznanju odloženih terjatev za davke in povezane negotovosti;
- pojasnilo in ocena vpliva na uporabo odloženih terjatev za davke v primeru pomembnih sprememb v ključnih predpostavkah;
- pomembne nepripoznane odložene terjatve za davke;
- analiza občutljivosti na ključne predpostavke.

3.2 Spremembe MRS 12, ki izhajajo iz Letnih dopolnitev MSRP 2015-2017

ESMA opozarja izdajatelje, da novi 57A. člen MRS 12 zahteva, da se pripozna vplive davka iz dobička na dividende, kot je opredeljeno v MSRP 9, kadar se pripozna obveznost za izplačilo

dividende. Vplivi davka iz dobička na dividende so bolj neposredno povezani s preteklimi transakcijami ali dogodki, ki so ustvarili dobičke, ki jih je mogoče razdeliti, kot z razdelitvami lastnikom. Kljub temu pa zahteva, da izdajatelj pripozna vplive davka iz dobička na dividende v poslovnem izidu, drugem vseobsegajočem donosu ali lastniškem kapitalu v skladu s tem, kje je podjetje prvotno pripoznalo te pretekle transakcije ali dogodke, ostaja nespremenjena.

ESMA ugotavlja tudi, da BC67 k standardu IAS 12 izpostavlja, da izdajatelji ne uporabljajo določil 57A. člena MRS 12 v primeru vplivov davka iz dobička od vseh plačil v zvezi z finančnimi instrumenti razvrščenimi kot kapitalski instrumenti, vendar samo v zvezi s tistimi plačili, ko izdajatelj plačila v zvezi s temi instrumenti opredeli kot razdelitev dobička (tj. dividende).

3.3 Uporaba OPMSRP 23

ESMA ugotavlja, da se OPMSRP 23 uporablja od 1. 1. 2019 naprej za določitev obdavčljivega dobička (davčno izgubo), davčno osnovo, neizrabljeno davčno izgubo, določitev neizrabljenih davčnih dobropisov in davčno stopnjo, kadar obstaja negotovost glede obravnave davka iz dobička. Izpostavlja tudi ustrezne zahteve po razkritjih glede uporabljenih predpostavk in ocen.

Ena od temeljnih načel OPMSRP 23 je domneva, da bo davčni organ med preverjanjem preveril zneske, za katere ima pravico, da jih preveri, ter poznal vse z njimi povezane informacije (8. člen OPMSRP 23). Posledično se mora ta predpostavka odražati v pripoznani davčni vrednosti.

Zahteve v zvezi z drugimi deli letnega poročila:

1. Nefinančno poročanje

ESMA želi ponovno poudariti določene splošne zahteve z namenom spodbujanja izboljšav v kvaliteti nefinančnega poročanja.

Razkrivanje bistvenih informacij

Namen razkritij v izjavi o nefinančnem poslovanju je zagotovitev informacij potrebnih za razumevanje razvoja, uspešnosti in položaja podjetja ter učinka njegovih dejavnosti v razmerju do nefinančnih področij.

Kot je nadalje pojasnjeno v 3.1 poglavju [Smernic Evropske komisije za nefinančno poročanje](#), zahteva iz prejšnjega odstavka dopolnjuje koncept bistvenosti tako, da izraža t.i. »dvojen vidik materialnosti« z upoštevanjem tako vpliva nefinančnih zadev na izdajatelja, vključujoč odvisnosti, kot vpliva izdajatelja na nefinančne zadeve. ESMA priporoča, da so izdajatelji posebej pozorni na ta »dvojen vidik materialnosti« ko pripravljajo razkritja o nefinančnem poslovanju, da bi lahko zagotovili vse pomembne informacije v skladu z osnovnim namenom nefinančnega poročanja.

ESMA spodbuja izdajatelje, da pojasnijo kako so opredelili pomembnost v zvezi s pripravo izjave o nefinančnem poslovanju, saj to pojasnilo lahko izboljša komunikacijo med izdajatelji in uporabniki izjave o nefinančnem poslovanju.

Popolnost razkritij

ESMA med drugim opominja izdajatelje, da je potrebno pri pripravi konsolidirane izjave o nefinančnem poslovanju upoštevati tudi pomembne informacije v zvezi z dejavnostmi skupine, vključno z vsemi odvisnimi podjetji.

Uravnoveženost in dostopnost

Izjava o nefinančnem poslovanju bi bila zavajajoča, če bi se osredotočila na zadeve, ki posredujejo »pozitivne novice« in prezrla ali namenila manj pozornosti zadevam, katere posredujejo manj pozitivne informacije. Zato ESMA med drugim priporoča, da izdajatelji v zvezi z vsemi obravnavanimi nefinančnimi zadevami zagotovijo uravnovežen prikaz uspešnosti, položaja podjetja ter učinka njegovih dejavnosti, vključno s tem kako te zadeve vplivajo na samega izdajatelja.

Okolijske zadeve in podnebne spremembe

ESMA med drugim poziva izdajatelje, da zagotovijo informacije v zvezi s 1. posledicami njihovih dejavnosti in posledicami v zvezi z uporabo njihovih proizvodov in storitev s strani uporabnikov na podnebne spremembe in okolje in 2. kako na izdajatelje same vplivajo posledice podnebnih sprememb in drugih okolijskih zadev.

Razkrivanje ustreznih ključnih kazalnikov uspešnosti (KPI)

ESMA opozarja, da je zahtevano v izjavo o nefinančnem poslovanju vključiti tudi ustrezne KPI. V zvezi s tem ESMA priporoča, da izdajatelji izberejo KPI, ki so 1. specifični za podjetje in 2. usklajeni s tistimi, ki jih podjetje uporablja interno pri upravljanju podjetja in za določanje nagrad vodstvu.

Da bi se zagotovilo ustrezne informacije, ESMA meni, da je potrebno dopolniti razkritja KPI s pojasnili o napredku glede na preteklo obdobje poročanja in glede na ustrezne predpostavljene notranje ali zunanje cilje, katera lahko omogočijo uporabnikom učinkovitejšo oceno izdajateljeve uspešnosti.

Uporaba okvira poročanja

ESMA med drugim opozarja, da morajo izdajatelji, ki se opirajo na nacionalni, evropski ali mednarodni okvir, pojasniti na kateri okvir poročanja v zvezi z nefinančnim poročanjem se opirajo.

Kadar se izdajatelj sklicuje na uporabo določenega okvira, ki postavlja določene trajnostne cilje, ESMA priporoča, da so razkritja najbolj uporabna takrat, ko se pojasni kako izdajateljeve dejavnosti prispevajo k doseganju teh ciljev in pojasni napredek glede doseganja teh ciljev.

Dobavna veriga

Zahtevano je, da se pri ocenjevanju glede potrebnih nefinančnih informacij, ki se bodo zagotavljale, obravnava tudi poslovna razmerja kot del razkritja glavnih tveganj, ki se nanašajo na nefinančne zadeve.

ESMA zato priporoča, da izdajatelji pozorno ocenijo ali bi njihova udeležba v dobavnih verigah lahko povzročila potrebo po razkritju pomembnih informacij. V skladu s Smernicami to pomeni tudi razkritje informacij, ki so potrebne za splošno razumevanje izdajateljeve dobavne verige in kako so ustrezne nefinančne zadeve upoštevane pri upravljanju v zvezi z dobavno verigo.

2. Alternativna merila uspešnosti (APM)

ESMA ugotavlja, da so nekateri izdajatelji zaradi uvedbe standarda MSRP 16 spremenili ali vključili v svoja poročila nove APM. ESMA zato izpostavlja, da je potrebno v skladu s zahtevami 41. in 44. odstavka [Smernic - APM](#) zagotoviti razkritja, ki omogočajo investitorjem razumeti obseg in smisel sprememb uporabljenih APM. Kot primer se navaja, da kadar se razkriva opredelitev in usklajevanje meril kot so EBITDA, EBITDAR, CAPEX, neto dolg ali prosti denarni tok, morajo izdajatelji izpostaviti različne pomembne elemente, ki so bili spremenjeni zaradi uporabe MSRP 16.

ESMA ponovno poudarja tudi zahteve 33. in 34. odstavka [Smernic - APM](#). Potrebno je namreč pojasniti zakaj izdajatelji menijo, da APM zagotavlja uporabne informacije v zvezi s finančnim stanjem, finančno uspešnostjo ali denarnimi tokovi izdajatelja, kot tudi namen uporabe določenega APM.

V zaključku predmetnega sklopa Agencija še svetuje izdajateljem, da z omenjenimi prioritetami seznanite svojo revizijsko komisijo ter revizorja, ki bo izvedel revizijo računovodskih izkazov družbe.

C. NADZORNIŠKE UGOTOVITVE PRI NADZORU NAD LETNIMI POROČILI JAVNIH DRUŽB ZA LETO 2018

Sklop informacij glede nadzorniških ugotovitev pri nadzoru nad letnimi poročili javnih družb za leto 2018 Agencija podaja iz razloga, da javne družbe v čim večji meri seznanjeni s svojimi ugotovitvami, in sicer predvsem z namenom preprečevanja kršitev ali nedoslednosti pri poročanju javnih družb v prihodnjih letnih poročilih.

Agencija je v letu 2019 pri nadzoru nad letnimi poročili javnih družb za leto 2018 pregledala ustreznost vsebine poslovnega dela letnih poročil (skladnost z določbami ZTFI-1 in ZGD-1), ustreznost razkritij alternativnih meril uspešnosti poslovanja (skladnost s Smernicami APM), v posameznih primerih pa je preverila tudi ustreznost vsebine računovodskega dela letnega poročila glede na zahteve MSRP in SRS.

1. Agencija je pri nadzoru nad poslovnim delom revidiranega letnega poročila za leto 2018 ugotovila, da javne družbe v večini sledijo zakonsko predpisanim določbam ZTFI-1 in ZGD-1, je pa v nekaj posamičnih primerih predvsem pri razkrivanju informacij glede izvajanja politike raznolikosti, zaznala pomanjkljivosti. Agencija je zaznala predvsem pomanjkljiva razkritja glede zastopanosti v organih vodenja in nadzora družbe, in sicer ko gre za navajanje razlogov zakaj družba politike raznolikosti ne izvaja, kot to določa 7. točka petega odstavka 70. člena ZGD-1. Agencija predlaga, da ste javne družbe dosledne pri celotnem sklopu vsebinskih razkritij s tem v zvezi.
2. Agencija je v letošnjem letu (tako kot je pred tem v lanskoletni okrožnici tudi napovedala) veliko pozornost namenila nadzoru nad ustreznostjo razkritij kazalnikov alternativnih meril uspešnosti poslovanja (v nadaljevanju kazalniki APM), ki jih javne družbe **lahko** vključijo v svoje letno poročilo. Na tem mestu Agencija pojasnjuje, da je uporaba kazalnikov APM odločitev družbe in obveznost njihove uporabe ni zakonsko določena. Družbe, ki se odločijo za uporabo kazalnikov APM in jih vključijo v svoje letno poročilo pa morajo slediti Smernicam APM v celoti. Agencija je pri nadzoru kazalnikov APM zaznala določene pomanjkljivosti na katere v nadaljevanju opozarja z namenom, da se v prihodnje ne bi več ponavljale. Agencija pojasnjuje, da so spodaj navedene samo osnovne ugotovitve nadzora (ugotovitve ne povzemajo vseh zahtev smernic in ugotovitev Agencije s tem v zvezi), pri

čemer ponovno opozarja javne družbe, da morajo Smernicam APM pri razkrivanju kazalnikov slediti v celoti:

- Večina javnih družb kazalnike APM prikazuje v poslovnem delu letnega poročila, kot pomembne finančne informacije strnjene v tabeli oz. so kazalniki APM vključeni v nagovor uprave družbe. Agencija je pri nadzoru ugotovila, da vse družbe niso pripoznale vseh kazalnikov APM, ki jih sicer uporabljajo, in posledično niso sledile Smernicam APM¹⁹. Agencija poudarja, da so APM vsi kazalniki, ki niso določeni v skladu z veljavnim okvirom računovodskega poročanja (SRS, MSRP). Že same Smernice navajajo primere kazalnikov, Agencija pa navaja najbolj običajne oz. kazalnike ki so jih javne družbe najpogosteje uporabile v letnih poročilih, in sicer: ROA, ROE, EBITDA marža, stopnja lastniškosti financiranja, koeficient kapitalske pokritosti sredstev, itd.
- Za vsak posamezni kazalnik APM je potrebno pojasniti sestavne dele, ki so osnova za njegov izračun (sestavni deli morajo izhajati iz računovodskih postavk) – 20. odstavek Smernic APM²⁰. Navedeno pomeni, da mora biti jasno navedeno iz česa je posamezni kazalnik APM sestavljen oz. kako se ga izračuna (enačba), da lahko vsak uporabnik s pomočjo računovodskih izkazov družbe omenjeni kazalnik izračuna tudi sam (ter ga s tem boje razume/preveri). Agencija je pri nadzoru ugotovila, da večina javnih družb v tem delu ni sledila Smernicam APM.
- Agencija je ugotovila, da je v letnem poročilu zelo malo družb pojasnilo namen uporabe določenega kazalnika APM²¹. Smernice APM v 33. in 34. odstavku zahtevajo, da mora izdajatelj pojasniti zakaj meni, da kazalnik APM zagotavlja uporabne informacije v zvezi s finančnim stanjem, finančno uspešnostjo ali denarnimi tokovi izdajatelja, kot tudi namen uporabe določenega kazalnika APM.
- Agencija je ugotovila, da imajo družbe v svojih letnih poročilih za leto 2018 kazalnike APM prikazane primerjalno s podatki preteklega obračunskega obdobja, kot to določa 37. odstavek Smernic APM²².

Glede na zgoraj povzeto Agencija ugotavlja, da družbe premalo pozornosti posvečajo predstavitvi kazalnikov APM ter da v zadostni meri ne poznajo oz. ne sledijo Smernicam APM.

Agencija opozarja, da se na podlagi Sklepa o uporabi smernic in priporočil ESMA (Uradni list RS, št. 11/17, 22/17 in 31/17)²³ Smernice APM v Republiki Sloveniji uporabljajo v celoti. Gre torej za zahtevo po njihovi uporabi kadar se slovenski izdajatelji v svojih objavah (kot so npr. letno poročilo, polletno poročilo, notranja informacija, prospekt) poslužujejo APM. Agencija se v zvezi z ugotovljenimi pomanjkljivostmi pri razkritjih APM, ki jih je v letošnjem nadzoru nad letnimi poročili za leto 2018 zaznala pri velikem številu javnih družb (gl. % v opombah k tekstu zgoraj), zaveda, da je šlo pri razkritjih za napake ali nedoslednosti, ki izvirajo predvsem iz nezadostnega poznavanja zakonodajnih zahtev, ki so razmeroma nove, potencialno pa tudi iz dejstva, da Smernice APM same po sebi niso dovolj jasne.

Agencija glede na gornje zato na tem mestu napoveduje **študijo ESMA** o uporabi APM ter skladnosti razkritij evropskih izdajateljev s Smernicami APM. Študija naj bi bila na ESMA spletnih straneh predvidoma objavljena še pred koncem tega leta, in sicer predvsem z namenom, da bi njene izsledke lahko koristno uporabili izdajatelji v okviru priprave prihodnjega

¹⁹ 10% javnih družb APM v svojih letnih poročilih sploh ni vključilo, od 90% javnih družb, ki pa APM predstavljajo, jih je 70% le te pravilno prepoznalo, 30% torej ne.

²⁰ Od javnih družb (gl. opomba zgoraj), ki uporabljajo APM in so jih pravilno prepoznale, jih je zgolj polovica navedlo posamezne sestavne dele, vključene v izračun.

²¹ Zgolj 20% družb (od 70%, ki APM uporabljajo in so jih pravilno prepoznale) je navedlo namen njihove uporabe oz. njihov pomen za bralca.

²² Zadevno se torej ni izkazalo kot problematično, saj je 95% javnih družb (od 70%, ki APM uporabljajo in so jih pravilno prepoznale) te predstavilo s primerjavo v preteklem obračunskem letom.

²³ <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=SKLE11024>;

letnega poročila. Agencija priporoča, da se javne družbe nujno seznanite z omenjeno študijo, ko bo ta javno dostopna, saj bo ta deloma tudi na pedagoški način odgovorila na dileme, ki se izdajateljem pojavljajo pri uporabi APM.

Agencija bo pri pregledu letnih poročil za leto 2019 razkritjem APM ponovno posvetila ustrezno pozornost. Ob tem pa že sedaj napoveduje, da bodo morala prihodnja prizadevanja tako izdajateljev kot tudi Agencije zagotoviti skladnost s Smernicami APM. Povedano tudi drugače, Agencija bo morda v prihodnjem nadzornem ciklu morala poseči po strožjih ukrepih za zagotovitev ustreznih razkritij APM z namenom zaščite investitorjev.

3. Pri nadzoru nad vsebino računovodskega dela revidiranega letnega poročila za leto 2018 je Agencija med drugim upoštevala Smernice organa ESMA o nadzoru finančnih informacij, Skupne nadzorniške EU prioritete za letna poročila 2018 in skladnost z Uredbo komisije (ES) št. 1126/2008 z dne 3. novembra 2008 o sprejetju nekaterih mednarodnih računovodskih standardov v skladu z Uredbo (ES) št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 320, 29.11.2008, str. 1), skupaj z naknadno sprejetimi Uredbami, ki omenjeno Uredbo spreminjajo oziroma dopolnjujejo (v nadaljevanju Uredba 1126/2008).

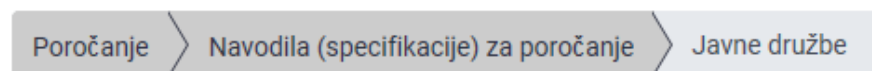
Agencija je pri posameznih družbah ugotovila določene nepravilnosti in družbe pozvala k njihovi odpravi z ustreznimi nadzornimi ukrepi.

Agencija na tem mestu opozarja javne družbe, da bo pri pregledu računovodskega dela letnega poročila za leto 2019 sledila tudi zgoraj omenjenim zahtevam (glej točko B. - skupne nadzorniške prioritete - ESMA) te okrožnice.

D. OSTALO

Poročanje javnih družb v zvezi z letnimi računovodskimi poročili v enotni obliki (ESEF)

Agencija te tematike v tokratni okrožnici ne bo ponovno podrobneje izpostavljala, saj je temi v letošnjem letu namenila že posebno okrožnico, v preteklem mesecu pa smo s tem v zvezi izvedli tudi delavnico. Pač pa Agencija vse javne družbe ponovno opozarja na svojo uradno spletno stran, kjer so na posebnem mestu na voljo vsa pomembnejša gradiva oz. obvestila²⁴. Dostop do razdelka je razviden iz prikaza v nadaljevanju:

Pojasnjuje se še, da bo Agencija v tem delu objavljala vse pomembnejše informacije v zvezi s preходом javnih družb na poročanje v ESEF obliki (formatu). Mednje bo vključila tudi pomembnejša vprašanja javnih družb s tega področja ter odgovore Agencije nanje, v kolikor bodo ta seveda podana.

Naj še pripomnimo, da je bila zadnja osvežitev razdelka namenjenega poročanje v ESEF obliki izvedena dne 17. 12. 2019 in sicer iz razloga, ker je bila dan pred tem v Uradnem listu Evropske unije objavljena **Delegirana Uredba Komisije (EU) 2019/2100 z dne 30. septembra 2019 o spremembi Delegirane uredbe (WU) 2019/815 v zvezi s posodobitvami taksonomije, ki se uporabljajo za enotno elektronsko obliko poročanja**²⁵. Uredba se bo uporabljala za letna računovodska poročila, ki vsebujejo računovodske izkaze za poslovna leta, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje.

²⁴ <http://www.a-tvp.si/subjekti.-ki-so-dolzni-porocati/javne-druzbe>

²⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2019:326:FULL&from=EN>

Smernice za nefinančno poročanje

Agencija je javne družbe v preteklih okrožnicah že opozorila na Smernice Evropske komisije za nefinančno poročanje²⁶, ki določajo metodologijo za poročanje o nefinančnih informacijah v poslovnem delu letnega poročila. Skupina tehničnih strokovnjakov za financiranje trajnostne rasti, ki jo je Evropska komisija imenovala junija 2018, je v letošnjem letu zagotovila priporočila o razkritjih povezanih s podnebjem, na katerih temeljijo **Smernice za nefinančno poročanje: dopolnilo o poročanju o informacijah, povezanih s podnebjem**²⁷. Slednje smernice, ki so bile v Uradnem listu Evropske unije objavljene dne 20. 6. 2019, dopolnjujejo Smernice Evropske komisije za nefinančno poročanje in so pravno prav tako nezavezujoče.

Dopolnilo o poročanju o informacijah povezanih s podnebjem navaja tako koristi, ki jih podjetjem lahko prinašajo razkritja povezana s podnebjem, kot tudi konkretne napotke, kako naj podjetja pristopijo k oblikovanju ustreznih razkritij. Dopolnilo prinaša več transparentnosti glede vpliva družb na okolje ter tveganj s katerimi se družbe s tem povezano soočajo.

Kot vam je poznano, veljajo zahteve po posebnih razkritjih v smislu nefinančnega poročanja za subjekte javnega interesa²⁸, katerih povprečno število zaposlenih je v poslovnem letu na bilančni presečni dan večje od 500. Kar zadeva zgoraj omenjeno dopolnilo k smernicam pa se še dodaja, da to v posebni prilogi vsebuje dodatne smernice za banke in zavarovalnice.

Smernice organa ESMA o nadzoru finančnih informacij²⁹

Agencija vam je v okrožnici iz leta 2017 že omenila, da je na podlagi Sklepa o uporabi smernic in priporočil ESMA (Uradni list RS, št. 11/17, 22/17 in 31/17) zavezana k uporabi določenih Smernic organa ESMA o nadzoru finančnih informacij, ki se nanašajo na nadzor Agencije nad poročanjem finančnih informacij javnih družb. Kar zadeva uporabo smernic je bilo že tedaj pojasnjeno, da smernice zadevajo nadzor finančnih informacij, katere izdajatelji objavljajo v skladu s pravili 3. poglavja ZTFI – 1. Povedano drugače, smernice zadevajo pravila, ki jih mora Agencija spoštovati pri izvajanju nadzora nad finančnimi informacijami (npr. v okviru letnih poročil). V tokratni okrožnici Agencija smernice omenja iz razloga ker ocenjuje, da je primerno javnim družbam predstaviti nekaj bistvenih vsebin, in sicer predvsem zato, da bodo nadzorni postopki Agencije jasnejši ter da bodo jasnejše tudi usmeritve, ki jih mora Agencija pri tem spoštovati.

Uvodoma velja pojasniti, da so v prostoru Evropske unije na področju nadzora, med drugim tudi na področju trga vrednostnih papirjev številni naporji usmerjeni v zagotavljanje t. i. nadzorniške konvergence. Zadevno pomeni, da moramo nadzorniki po posameznih državah članicah za podobne kršitve uporabljati podobne nadzorne prijeme. Zagotavljanju tega so namenjene tudi predmetne smernice. **Nadzorni organi smo s tem povezano z nadzornimi aktivnostmi dolžni prispevati k dosledni uporabi ustreznega okvira računovodskega poročanja, k zagotavljanju preglednosti finančnih informacij ter s tem povezano tudi k preprečevanju regulativne arbitraže.**

Nadalje, Agencija pojasnjuje, da izbira izdajateljev, katerih finančne informacije v posameznem letu pregleda, ni naključna, pač pa mora temeljiti na modelu izbire, ki je mešan, in upošteva tako faktorje tveganja kot tudi vzorčenje ter rotacijo. Model izbire ni javen, je pa primerno, da

²⁶ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0705\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0705(01)&from=EN)

²⁷ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0620\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0620(01)&from=EN)

²⁸ Na podlagi določbe četrtega odstavka 53. člena ZGD – 1 so subjekti javnega interesa tudi javne družbe, s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev.

²⁹ <https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/2014-esma-1293sl.pdf>

ste javne družbe seznanjene z dejstvom, da pri izbiri ne gre za subjektivne ocene oseb, ki izvajajo nadzorne postopke, pač pa za vnaprej določena merila.

Agencija se pri postopkih pregleda lahko usmeri v neomejen obseg pregleda (pomeni npr. v nadzor celotnega finančnega dela letnega poročila javne družbe) ali takšnega, ki je osredotočen v točno določena in vsebinsko ožja razkritja (npr. v primeru zahtevanih razkritij zaradi uveljavitve novega računovodskega standarda), ob tem pa seveda upošteva tudi kriterij pomembnosti posameznih razkritij. Pri tem ima Agencija na voljo različne nadzorne ukrepe, izmed katerih pa izpostavljam zgolj nekaj bistvenih. Agencija lahko zahteva ponovno izdajo računovodskih izkazov, kar je po njeni oceni izjemno strog ukrep in se ga uporablja v primerih večjih nepravilnosti, ki praviloma terjajo obsežnejši ali korenit poseg v razkritja. Nadalje lahko zahteva zaznamek o popravku, kar v praksi pomeni, da se zahteva npr. dopolnilna objava k že objavljenemu letnemu poročilu, lahko pa zahteva popravek v prihodnjih računovodskih izkazih in po potrebi preračun primerjav. S tem v zvezi Agencija še pojasnjuje, da mora pri izbiri vrste ukrepa slediti vidikom, ki jih določajo smernice, kot so npr. potrebe glede zagotovitve ustreznosti informacij za izdajatelje, časovni okvir odločitve, informacije, ki jih vezano na kršitev morda trg že ima ipd.

Izpostavljam še obliko komunikacije z javnimi družbami prek Pisem poslovodstvu. Ti so namenjeni upravam družb v primerih, ko posamezna ravnanja družbe oz. njihove objave ali komunikacije z javnostjo ne predstavljajo kršitve predpisov, predstavljajo pa nedoslednosti in pomanjkljivosti za katere Agencija ocenjuje, da jih je primerno odpraviti, in sicer z namenom zagotavljanja ustrežnejšega korporativnega poročanja. Ne glede na to, da Pisma poslovodstvu ne predstavljajo sankcije, Agencija javne družbe poziva, naj kljub navedenemu vsebino pisem obravnavajo z ustrežno skrbnostjo ter jo predvsem upoštevajo pri svojem prihodnjem poročanju.

Agencija si bo še naprej prizadevala, da bo javne družbe o zakonodajnih zadevah s področja razkrivanja nadzorovanih informacij informirala čim boljše³⁰ ter s tem tudi sama prispevala k zmanjševanju možnosti napak. Cilj, ki ga s tem povezano Agencija zasleduje pa še vedno ostaja zagotavljanje ustreznih informacij za izdajatelje kar spodbuja tudi zaupanje v trg vrednostnih papirjev.

Dobre prakse revizijskih komisij kot doprinos kvalitetni reviziji

IOSCO³¹ je 17. januarja 2019 v dokumentu **Good Practices for Audit Committees in Supporting Audit Quality**³² objavil povzetek dobrih praks, ki naj bi revizijskim komisijam pomagala pri promociji in podpori kvalitetnega revidiranja. Dejstvo je, da kvalitetno pripravljeno letno poročilo javne družbe bistveno prispeva k večjemu zaupanju investitorjev v posameznega izdajatelja, posledično pa doseganje višjega standarda kvalitete razkritij dviguje tudi zaupanje v celoten kapitalski trg. Med tem, ko so revizorji primarno odgovorni za kvalitetno izvedeno revizijo, pa naj bi tudi revizijske komisije prek predlaganih dobrih praks prispevale k podpori kvalitetnega izvajanja revizij.

Agencija javnim družbam predlaga, da z gornjim dokumentom seznanijo svoje revizijske komisije.

³⁰ Agencija pri tem kot pomembno upošteva tudi časovno komponento, kar pomeni, da si prizadeva javne družbe o pomembnostih seznanjati v čim bolj aktualnem času.

³¹ International Organization of Securities Commissions je (svetovno) mednarodno združenje nadzornikov trga vrednostnih papirjev, katerega članica je tudi Agencija

³² <https://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD618.pdf>

Komentiranje govoric oz. odzivanja na novinarska pisanja

Agencija je pred 10 leti na javne družbe naslovila napotke, ki zadevajo vprašanje komentiranja govoric oz. odzivanja na novinarska pisanja. Ker se vprašanja s tem v zvezi kot aktualna pojavljajo tudi v sedanjem obdobju, vas Agencija ponovno napotuje na okrožnico iz februarja 2009³³. Predlagamo vam, da si omenjen razdelek ponovno preberete oz. z njim seznanite kadre, ki se v vaši družbi ukvarjajo s komuniciranjem z javnostjo oz. investitorji.

Priročnik za izdajatelje

Ob koncu te okrožnice Agencija omenja še Priročnik za izdajatelje, ki ga bo predvidoma v pričetku prihodnjega leta objavila na svoji uradni spletni strani. Priročnik odgovarja na vprašanja izdajateljem, ko se ti pripravljajo na uvrstitev vrednostnih papirjev v trgovanje na organiziranem trgu, kot tudi na vprašanja glede obveznosti, ki jim s tem povezano pritičejo po tem, ko postanejo javna družba (vezano na razkritja, ki so jih dolžni zagotavljati investicijski javnosti). Agencija je v priročnik zaobjela celoten zakonodajni okvir, ki vpliva na omenjeno, pri čemer ga je poskušala umestiti v razumljivo celoto, ki bo na enem mestu izdajateljem ponudila čim več uporabnih informacij. Agencija na priročnik opozarja tudi z namenom, ker bo ta na uporabniku čim bolj prijazen in mestoma tudi pedagoški način poskušal približati celotno tematiko.

I. Kontakt z Agencijo

Za morebitna vprašanja v zvezi s to okrožnico ali poročanjem javnih družb na splošno sta vam preko elektronskega naslova na voljo Tanja Gorše (Tanja.Gorse@atvp.si) in Nataša Čop (Natasa.Cop@atvp.si). Za vprašanja na temo poročanja v ESEF formatu pa vas napotujemo na naslov esef@atvp.si. Pokličete nas lahko tudi na telefonsko številko 01/ 28 00 400.

Želimo vam uspešno poslovno leto 2020 in vas lepo pozdravljamo.

S spoštovanjem.

Pripravili:
Tanja Lovka, mag.
Tanja Gorše
Bogdan Novak

Agencija za trg vrednostnih papirjev
mag. Miloš Čas
direktor

Poslati:

- naslovníku (javni družbi)

³³ <http://www.a-tvp.si/Documents/nadzor/nadzorovani-subjekti/javne%20druzbe/Okroznica1.doc>